

Pünkösdre hangolva

Szerző Administrator
2013. május 12.
Utolsó frissítés 2013. május 12.

Határtalan ünnep - Pünkösöd a Monarchia zenekarral

„Áldott szép Pünkösödnek gyönyörű idején”

Szvorák Katalin honlapjáról ingyen letölthető a Pünkösöd Közép Európában című CD. Szvorák Katalin albumán pünkösdi liturgikus énekek és himnuszok, népénekek, zöldágjárók, aranykapu-játékok, pünkösdi gyermekdalok hangzanak el magyar, szlovák, német, horvát, szlovén, latin, szerb, lengyel és cseh nyelven. A lemezen közreműködik a Monarchia Zenei Társulás tagjaként a bécsi Tanzgeiger, a Vujicsics Együttes, a Gombai zenekar, Szabó Zoltán, Kis Ferenc és Balogh Kálmán.

http://www.szvorakkatalin.eu/index.php?option=com_content&task=view&id=55&Itemid=83

„A földgömböt forgatva kicsiny pont. Térképen ráközelítve: foltocska, hegyek gyűrűjében síkság zöldjével. Közigazgatási térképen mindez határokkal érezetten. A határok helye a térkép kiadási dátumától függ itt, Közép-Európában. Egészen közel hajolva: a hazánk. A haza: táj, ember, nyelv, dal. Amit a nyelv elválaszt, a dal összeköti. Mert az ember vándorolt a tájon, s méh gyanánt porozta egyik kultúrával a másikat. Nevek mindenütt mindenfélék: az elvegyülést hirdetik.

Szavakban sok az egymásra acsarkodás. A dal abból a mélységből szól, ahol egyek vagyunk: születésben, halálban, szerelemben, ünnepekben.

Jó, hogy van Szvorák Kati, akit neve és nyelve többfelé köt, s akinek éneke híd. Nem gigászi híd kell ide, hisz a szakadék képzelt csupán. Elég egy palló, amelyen átsegít a túlsó partra. Ahol mi magunk vagyunk.

Ha ő énekel, nyugodtan forgatom a földgömböt. A kicsiny pont harmóniája hallik...”

Hollós Máté

„Ismét tematikus, ezúttal a pünkösdi zenei anyagával foglalkozó lemezt jelentetett meg Szvorák Kati. A népdalénekes a közép-európai dallamcsaládok egymásra hatását bemutató sorozat legújabb albumán precízen és tudományos alaposággal tárja fel a pünkösdi gregorián dallamok, a népi variánsaik és az egyes szokásdallamok kapcsolatát a magyar, a német, a horvát, a szlovák, a román, a bosnyák, a sokác, a bunyevác, a cseh és a szlovén hagyományban.

A dallamvándorlás jelenségéről és jelentőségéről az utóbbi időben a szakemberek sokat beszéltek, a közönséghez azonban nem jutott el teljes egészében a felismerés: a népzenenek különösen az egyházi ünnepekhez kötődő rétege a ráakódott nemzeti sajtóságok ellenére nagyon is összeurópai hagyomány. Szvorák Kati lemezét meghallgatva ez megérthető.

A dallamok a lemezen kísérettel, lényegében feldolgozásként szólnak meg, ezek azonban csak annyiban érintik az énekek zenei szövetét, hogy megkísérelnek visszaadni egy elképzelt, „eredeti” hangzást, egyfajta feldúsított, ünnepélyesebbé tett verzióban, ugyanis a dalok többségét leginkább csak vokálisan ismerjük, s valószínűleg évszázadokon át így is énekelték őket.

A lemez nagy előnye - a sorozat korábbi öt albumához hasonlóan - a széles körű felhasználhatóság. A kísérőfüzet a dallamok eredetének megismerését és visszakeresését segíti, a típusokba rendezés az átláthatóságot könnyíti meg, az énekek nagy elterjedési területének lefedése, az országhatárokon átívelő dallamcsaládok kapcsolata pedig nemcsak hazai, hanem minden bizonnyal nemzetközi érdeklődésre is számot tart. A hiteles előadásnak köszönhetően a lemez hangzó zenetörténeti segédanyagnak is kiválóan alkalmas.”

Kiss Eszter Veronika - (Magyar Nemzet, 2005. május 17.)

„...Szvorák Kati ezeket a párhuzamokat találta meg, jó érzékkel, mivel zsigereiben őrzí mindegyiket. Testvéreként látogat el magyar dallamcsaládokhoz. Köszönjük meg neki...”

Borzák Tibor: Népdalvándor (Szabad Föld, 2005. január 21.)

„...A zene, a dallamok nem ismernek határokat. Szvorák Kati új lemezén magyar népdaltípusok, dallamcsaládok találkoznak, aki követi útjukat, élménygazdag utazáson vehet részt?...”

Kincsekre lelve (Nők Lapja, 2005. január 26.)

„...Szvorák Kati ismét két új tematikus albummal jelentkezett, amelyeken egy-egy jellegzetes dallamcsalád különböző variánsait énekli. Az Áthallások - Magyar népdalvariánsok - és a Pünkösöd Közép-Európában az elmúlt időszak talán

legérdekesebb kiadványai, tulajdonképpen hangzó zenetörténeti összefoglalók, ismeretterjesztő zenés előadások, amelyek amellet, hogy megmaradnak a történeti hűségénél, feldolgozásaikkal különleges színt visznek a dalokba, és könnyen emészthetővé teszik azokat a népzene és a középkori muzsikát kevésbé ismerők számára is... a Pünkösdi nagy erénye, hogy kifejezetten szép és részletes válogatásával nagyszerű szolgálatot tehet az ünnep idején is...”
Pál Eszter (Gramofon, 2005. június 22.)

Határtalan ünnep

Igazi világzene ez a „népek pünkösde”. Szvorák Kati népdalénekes újabb, szám szerint huszadik önálló albuma méltó módon köszöntötte a születésnapját ünneplő egyházat. A felvidéki származású, ma Pilisszentlászlón élő művész karácsony és húsvét után most pünkösdi dalait gyűjtötte csokorba. Liturgikus énekek és himnuszok, népénekek, zöldságjárók, aranykapujátékok, pünkösdi gyermekdalok hangzanak el azon a lemezen, amely a közelmúltban jelent meg a Hungaroton gondozásában.

Evangélikus fülnek különösen is kedves az Ó, jöjj, teremő Szentlélek című dal, melyet először latinul, majd horvátul, végül pedig magyarul is meghallgathatunk. A valószínűleg a 9. századból való dallamhoz Luther Márton írta a szöveget; magyar forrása az 1976-os Dunántúli evangélikus énekeskönyv. A Jövel, Szentlélek Úristen című magyar református dal párja pedig a Príd, Duchu Svätý (Jöjj el, Szentlélek) című szlovák evangélikus dal.

A pünkösdi gyűjtemény különlegessége a felekezeti és nyelvi sokszínűség. A dalokat eredeti magyar, lengyel, német, latin, szlovák, cseh, szlovén és horvát nyelven hallhatjuk, de megismerhetünk szerb és román pünkösdi dallamokat is.

Miért ez a sok szín és sok nyelv? Minden bizonnyal azért, mert Szvorák Kati ezzel a munkájával is ama célját igyekszik megvalósítani, amelyet egy vele készült interjúban így fogalmazott meg: „Roppant fontos önazonosság-tudatunk fejlesztése, de nem elegendő csak ennek a hirdetése. Azt is tudatosítani kell az emberekben, hogy mi az, ami másokhoz köt bennünket; közös nyelvet kell találnunk a szomszédainkkal. Egymáshoz vezető, átjárható hidak emelésére van szükség, és kulturális téren léteznek ezek a hidak. Ezeket kell erősíteni.

A hídépítést a tavaly megjelent húsvéti albumhoz hasonlóan most is a Monarchia Zenei Társulás, a bécsi Mulatschag Gruppe és a Vujicsics együttes segíti. Külön köszönet illeti még a közreműködő énekeseket, illetve a szentendreai Vujicsics Tihamér Alapfokú Művészetoktatási Intézmény népdaltagozatos növendékeit.

A széles repertoár harmincöt dal meghallgatása után csak egyetérteni lehet Hollós Máté ajánlásával: „Szavakban sok az egymásra acsarkodás. A dal abból a mélységből szól, ahol egyek vagyunk: születésben, halálban, szerelemben, ünnepekben.” Szvorák Kati erről az egységről a maga eszközével, azaz dallal tesz bizonyosságot.

Gazdag Zsuzsanna

Evangélikus Egyház - Online újságok (Evangélikus Élet - Archívum - 2005 - 28 - Határtalan ünnep)

Pünkösdi - Monarchia zenekarral
Pünkösdi közép - Európában
Pentecost in Central Europe
(2005, HCD 18270)

SZVORÁK, Katalin - ének / voice
Monarchia Orchestra
Mulatschag Gruppe
Vujicsics Ensemble

I. Fölvirradtunk / We have woken

1 Akik mára fölvirradtunk / We have woken today* magyar / Hungarian 2’47’’

II. Könyörödjünk / Let us pray

2 Könyörödjünk az Istennek, Szentlelkinek / Let us pray to God, his Holy Spirit * református magyar / Hungarian Calvinist 1’54’’

3 Te tanítád régenten a prófétákat/ You taught the prophets in olden times * református magyar / Hungarian Calvinist 2’30’’

III. Teremő Szentlélek / Creator Spirit

4 Veni Creator Spiritus * Latin 1’12’’

5 O, doii, Stvorée, Du'e Svet / Come, Creator Spirit * horvát / Croatian 0’26’’

6 Ó, jöjj, teremő Szentlélek / O Come, Creator Spirit * evangélikus magyar / Hungarian Lutheran 1’45’’

IV. Lengyel Pünkösdi / Polish Pentecost

7 Duchu Najwiętszy, otwórz usta moje / Szentlélek, nyisd meg ajkamat / Holy Spirit, open my lips* lengyel / Polish 3’27’’

V. Osztrák Pünkösdi / Austrian Pentecost

- 8 Pfingstenlied / Pünkösdi dal / Pentecostal song* német / German 3'23";
- VI. A Pünkösdek jeles napja / The feast day of Pentecost
- 9 Ascendit Christus hodie * Latin 0'25";
- 10 A Pünkösdek jeles napján / On the feast day of Pentecost * református magyar / Hungarian Calvinist
- V ten sviatok krásny / Azon a gyönyörű ünnepen / On that beautiful feast* református szlovák / Slovak Calvinist 3'28";
- VII. Piros pünkösdi napja / The day of red Pentecost
- 11 Ma vagyon piros pünkösdi napja I. / This is the day of red Pentecost i* magyar / Hungarian 1'24";
- 12 Ma vagyon piros pünkösdi napja II. / This is the day of red Pentecost ii* magyar / Hungarian 2'07";
- 13 A pünkösdek jeles napját / The feast day of Pentecost * magyar / Hungarian 2'51";
- 14 A pünkösdek jeles napja / The feast day of Pentecost * magyar / Hungarian 1'31";
- VIII. Román pünkösdi férfítánc / Romanian men's Pentecostal dance
- 15 Călușari 5'28";
- IX. Hesspávázás / Shooing off the peacock
- 16 Hess páva, hess páva / Shoo, peacock, shoo, peacock* magyar / Hungarian 2'42";
- X. Bosnyák és sokác pünkösdi népi dallamok / Bosnian and Chokatz Pentecostal folk tunes
- 17 I'la cura / Ment a kislány /The girl has gone *bosnyák / Bosnian 2'23";
- 18 Povei kolo Kraljo /Járd a kólót, Kraljo / Dance the kolo, Kraljo *sokác / Chokatz 1'54";
- 17 I'la cura / Ment a kislány /The girl has gone *bosnyák / Bosnian 2'23";
- 18 Povei kolo Kraljo /Járd a kólót, Kraljo / Dance the kolo, Kraljo *sokác / Chokatz 1'54";
- 19 Od dvora, do dvora / Udvarról udvarig / From yard to yard *sokác / Chokatz 0'56";
- XI. Aranykapu / Golden gate
- 20 Elvetettem a lenemet/ I have sown the flax * magyar / Hungarian 1'32";
- 21 Jöjj el, átalj jöjj el / Come down, come through* magyar / Hungarian 0'40";
- 22 Ma vagyon, ma vagyon / Today it is, today it is* magyar / Hungarian 0'45";
- XII. Bunyevác Pünkösdi / Serbian Pentecost
- 23 Okrenise Olo / Indulj el, Olo / Set out, Olo 4'28";
- Ova kuća draga / Ez a kedves ház / This nice house
- Kata, Kata / Cathie, Cathie
- XIII. Szlovák népi dallamok / Slovak folk tunes
- 24 A v nedelu Rusadejnu / Pünkösdi vasárnapján / On Pentecost Sunday 1'25";
- 25 Omilenci chodia / A szeretők járnak / Lovers go round 1'55";
- XIV. Cseh Pünkösdi / Czech Pentecost
- 26 Radujme se vždy spoletně / Örvendezzünk mindig közösen / Let us always rejoice together 2'12";
- 27 Ty, kdo jsi srdce věrného/ Te, aki hűséges szívű vagy /You who are faithful in heart 1'26";
- 28 Tišitel, Duchu svatý / Örvendeztető Szentlélek / Holy Spirit, source of joy 1'10";
- 29 Dnešního dne splnilo se / A mai nap beteljesült / It has been accomplished today 1'16";
- XV. Jöjj, Szentlélek / Come, Holy Spirit
- 30 Jöjj el, Szentlélek, Isten / Come, Holy Spirit, God * magyar / Hungarian 1'44";
- 31 Veni Sancte Spiritus * Latin 1'32";
- 32 Jöjj, Szentlélek Úristen / Come, Holy Spirit, Lord * magyar / Hungarian 3'14";
- Duchu Svätý prlí z neba / Szentlélek, szállj le az égből / Holy Spirit, descend from heaven * szlovák / Slovak
- 33 Hodi k nam, o Duch Sveti / Jöjj el hozzánk, ó Szentlélek, / Come to us, o Holy Spirit * szlovén / Slovenian
- Najboli ná' vrašètel / A mi legjobb gyógyítónk / Our perfect healer
- * horvát / Croatian 1'44";
- 34 Jövel, Szentlélek Úristen / Come, Holy Spirit * református magyar / Hungarian Calvinist
- Prlí, Duchu Svätý / Jöjj el, Szentlélek / Come, Holy Spirit * evangélikus szlovák / Slovak Lutheran 4'03";
- XVI. Teremtő Lélek / Creator Spirit
- 35 Teremtő Lélek, jöjj közénk/ Creator Spirit, come to us* magyar / Hungarian 2'16";
- Összidő / Total time: 74'15";

Szvorák Kati - ének
 Monarchia Zenei Társulás:
 Balogh Kálmán - cimbalom
 Gombai Tamás - hegedű
 Kiss Ferenc -koboz, hegedű, brácsa, citera, doromb, furulya, ütőhangszerek
 Mohácsy Albert - nagybőgő
 Nagy Zsolt - brácsa
 Péterdi Péter - harmonium
 Szabó Zoltán - szamica
 Mulatschag Gruppe:
 Andrea Hoffmann - ének
 Julia Lacherstorfer - ének
 Horst Lackinger - ének

Rudolf Pietsch - ének

Laura Wösch - orgona, ének

Vujicsics Együttes:

Miroszláv Brczán - tamburbrácsa, bamurcselló

Eredics Gábor - harmonika, basszprímtambura

Eredics Kálmán - bőgő

Győri Károly - prímtambura

Drucker Péter, Nagy Viktor, Németh Nándor, Stampay-Komesz András, Lindner Zsófia. Sasvári Borcsa, Sárady

Regina, Tamási Rebeka, Tamási Vanda, Tímár Sára, Völner Eszter - ének

Edited by

Kati SZVORÁK

Arrangements

Ferenc KISS & Kati SZVORÁK, Zoltán SZABÓ, Vujicsics Ensemble

Edited by Kati SZVORÁK

HCD 18270(P) 2005 HUNGAROTON

Sung in Hungarian, Slovak, German, Croatian, Slovenian, Latin, Serbian, Polish and Czech languages.

Religious folk songs based on Pentecostal ceremonies from various European countries.

Research for these songs was the work of the MTA Institute for Musicology and Ethnography, Hungary.